
ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

УДК 37.014.54:001.89

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ
*RESEARCH WORK IN THE CONDITIONS OF ECONOMY OF KNOWLEDGE***Я. Ю. Скрипниченко**

Магістрант НПУ імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник – доцент Скібіцький О.М.

Актуальність теми дослідження. Запозичуючи досвід передових країн світу, в яких зростання економіки зумовлене, насамперед, впровадженням результатів науково-дослідної роботи, Україна має достатній рівень людського потенціалу, здатного здійснити відповідні зміни на основі зваженого менеджменту системи освіти та науки. З огляду на це, доречним є припущення, що сподіватись на підвищення рівня зростання економіки країни та рівня життя її громадян без належних інвестицій (у вигляді капіталу, вдосконалення нормативно-правової бази, посилення міжнародної співпраці та обміну досвідом) буде марним. В сучасному суспільстві саме науково-дослідна діяльність є основним рушієм суспільного прогресу.

Традиційно флагманами, або осередками такого науково-дослідного пошуку є модель та заклад сучасного університету, який не тільки безпосередньо проводить різноманітні дослідження, але й здійснює просвітницьку роботу, готує "агентів змін", тобто фахівців, здатних ефективно працювати в умовах світу, що стрімко змінюється.

Постановка проблеми. Проаналізувати основні складові управлінської моделі науково-дослідною роботою у сучасних закладах освіти України та її

Urgency of the research. Drawing on the experience of the leading countries in the world, where economic growth is driven, first and foremost, by the implementation of research results, Ukraine has a sufficient level of human capacity to make the necessary changes based on sound management of the education and science system. Against this background, it is appropriate to expect that it would be futile to hope that the growth of the economy of the country and the standard of living of its citizens without proper investments (in the form of capital, improvement of the legal framework, enhanced international cooperation and exchange of experience) would be futile. In modern society, research is the main driver of social progress.

Traditionally, the flagship, or focus of such research, is the model and institution of the modern university, which not only directly carries out various studies, but also carries out educational work, prepares "agents of change", that is, specialists capable of working effectively in a rapidly changing world.

Target setting is to analyze the main components of the management model of research work in modern educational institutions of Ukraine and its correspondence to the leading world

відповідність передовим світовим зразкам.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема змісту, методології та організації наукових досліджень представлена в роботах багатьох дослідників, зокрема у Г. Кребера, С. Р. Ярошевського, В. П. Андрущенко, В. М. Шейко, О. М. Микитюк та інших. Проте, не зважаючи на фундаментальність наведених досліджень ми не можемо назвати їх вичерпними, адже прогрес суспільного життя створює нові виклики та проблемні ситуації. Тому важливими для вирішення проблеми організації науково-дослідної роботи є відповідні педагогічні розвідки, представлені в роботах В. І. Беляєва, О. Я. Савченко, І. В. Фролової, О. П. Кивлюк та інших. Ці автори досліджують вплив організації науково-дослідної діяльності у закладі освіти та формуванням їх професійної компетенції, успішності та затребуваності на ринку праці. Важливою запорукою такої успішності як в контексті наукових досліджень, так і в плані їхньої реалізації та впровадження, є застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, про що переконують В. Бакуменко, Н. Гетьманцева, М. Білуха, Ю. Сурмін та інші.

Постановка завдання. Дослідити та визначити чинники та причини низьких показників ефективності та результативності науково-дослідної роботи закладів освіти України в світових рейтингах.

Виклад основного матеріалу. Модель управління науково-дослідною роботою визначає перебіг процесу дослідження та його результативність. Але й на рівні самого закладу освіти є певна специфіка щодо менеджменту діяльності закладу. Важливою є не тільки відповідна державна нормативно-правова база діяльності

standards.

Actual scientific researches and issues analysis. The problem of the content, methodology and organization of scientific research is presented in the works of many researchers, in particular G. Kreber, S. R. Yaroshevsky, V. P. Andrushchenko, V. M. Sheiko, O. M. Mykytyuk and others. Despite the fundamental nature of these studies, we cannot call them exhaustive, because the progress of public life creates new challenges and problematic situations. Therefore, relevant pedagogical intelligence presented in the works of V. I. Belyaev, O. Y. Savchenko, I. V. Frolova, O. P. Kyviuk and others. These authors investigate the impact of the organization of research activities in educational institutions and the formation of their professional competence, success and demand in the labor market. An important guarantee of such success, both in the context of scientific research and in terms of their implementation and implementation, is the use of modern information and communication technologies, as assured by V. Bakumenko, N. Hetmantseva, M. Bilukha, Y. Surmin and others.

The research objectives are to study and determine the factors and causes of low indicators of efficiency and effectiveness of research institutions of education in Ukraine in world rankings.

The statement of basic material. The research management model determines the progress of the research process and its effectiveness. But at the level of the institution itself, there is some specificity in the management of the institution. Not only is the relevant state regulatory framework for the activities of educational and scientific institutions important, but also established traditions

установ освіти та науки, але й усталені традиції управління та організації дослідницької діяльності. Усталена роками ієрархія організації управління освітнім процесом також нерідко стає неусувною перешкодою інноваційного розвитку науково-дослідної установи. Це не проста проблема. Адже, з одного боку рух інновацій необхідний та незворотний в суспільній практиці, а з іншого – не всі інновації є корисними для системи освіти і суспільства в цілому. Тому питання організації науково-дослідної роботи лежить у площині її фахового, компетентного виміру. Саме недоліки професійної підготовки до управління науково-дослідною діяльністю є основним джерелом низької результативності показників цієї сфери. Тобто проблемою є не відсутність наукових досліджень у вітчизняних закладах освіти, а відсутність ефективної стратегії організації, інвестицій та презентації результатів дослідницької роботи. Також суттєвою проблемою української науки є її ізольованість від реальної практики виробництва та ринкових відносин. Іншими словами, українські вчені, як правило, мають низький рівень фінансової грамотності та вміють "монетизувати" свої винаходи та розробки.

Висновки. Український освітньо-науковий простір потерпає від застарілої та малоефективної централізованої моделі адміністрування та управління. Тому основою вадю є навіть не відсутність фінансування та інвестицій, а їх нераціональне використання. І тому саме проблема якісного менеджменту освітньо-наукової сфери потребує вдосконалення та фаховості в реалізації. Правильна стратегія управління науково-дослідною діяльністю закладу освіти дає можливість підвищити загальний

of management and organization of research activities. The hierarchy of the educational process management organization, established over the years, often becomes an inevitable obstacle to the innovative development of a research institution. This is not a simple problem. For, on the one hand, the movement of innovation is necessary and irreversible in public practice, and on the other hand, not all innovation is beneficial to the education system and society as a whole. Therefore, the question of the organization of research work lies in the plane of its professional, competent dimension. It is the shortcomings of professional training in the management of research activities that are the main source of low performance in this field. That is, the problem is not the lack of scientific research in domestic educational institutions, but the lack of an effective strategy for organizing, investing and presenting research results. Also, a significant problem of Ukrainian science is its isolation from actual production practices and market relations. In other words, Ukrainian scientists tend to have low levels of financial literacy and are able to "monetize" their inventions and developments.

Conclusions. The Ukrainian educational and scientific space suffers from an outdated and inefficient centralized model of administration and management. Therefore, the main drawback is not even the lack of financing and investments, but their misuse. That is why the problem of quality management of the educational and scientific sphere needs improvement and expertise in implementation. The right strategy for managing the research activity of an educational institution makes it possible to increase the overall level of quality of the provision of educational services, to establish contacts

рівень якості надання освітніх послуг, налагодити зв'язки із роботодавцями та основними стейкхолдерами освіти в регіоні або країні в цілому, залучити необхідні інвестиції в науково-дослідну сферу та зміцнити позиції закладу освіти в національному та світових рейтингах успішності.

Ключові слова: науково-дослідна діяльність, менеджмент міжнародної освітньої діяльності, глобалізація освіти, міжнародний ринок освітніх послуг.

with employers and major stakeholders of education in the region or the country as a whole, to attract the necessary investments in the research sphere and to strengthen positions in the institution national and world rankings of success.

Keywords: research activity, management of international educational activity, globalization of education, international market of educational services.

Виклад основного матеріалу. Сучасний процес реформування галузі освіти формує нові вимоги до управлінської діяльності в освіті. Тому значення науково-дослідної роботи та її ефективної організації є фундаментом фахової підготовки сучасного спеціаліста. Якщо проаналізувати світовий досвід організації наукових досліджень, то нескладно помітити, що розбіжності у менеджменті дослідної роботи зростають разом із збільшенням освітнього рівня: від початкової школи, де принципи майже ідентичні, до вищої школи, де питання управління процесами здобуття освіти та здійснення наукових досліджень є вельми дискусійними. Відомо, що організаційна структура закладу освіти зумовлена наступними факторами: етнічні традиції та ментальність; нормативно-правова база, що регулює освітньо-наукову діяльність в окремій державі; чисельні показники задіяних інвестицій, учасників дослідницької роботи, критерії ефективності досліджень та впровадження їх результатів; ступінь автономії закладу освіти [10, с. 91].

Існує й інший, більш формальний критерій диференціації форм організації науково-дослідної діяльності. Доцільно вирізняти менеджмент освіти та науково-дослідної роботи за принципом централізації та децентралізації. Менеджмент освітньо-наукової сфери як централізованої системи представлено в таких країнах як Україна, Росія, Франція, Німеччина, Швеція та інші. Логічно, що централізованість означає підпорядкування центральному керівному органу – Міністерству, або його аналогам. Центральний орган регламентує та зумовлює діяльність закладів освіти та дослідницьких центрів: розробляє стандарти та зміст освітніх програм, контролює рівень якості освіти та комплекс фахових компетенцій випускників, їх затребуваність на ринку праці. Наукові дослідження в такій моделі часто супроводжуються значним бюрократичним апаратом, який ускладнює їхню реалізацію та часом нівелює їхню інноваційність.

Децентралізована модель менеджменту освітньо-наукової діяльності існує в США, Великобританії, Канаді, Данії та Нідерландах. Децентралізація в даному випадку не означає анархію, а тільки визначення загальної стратегії розвитку освіти та науки, мінімальними функціями корекції та контролю, розподілом фінансування відповідно до показників поточної роботи. Зрозуміло, що відсутність тягара бюрократії в такій моделі дозволяє більш

динамічно та оперативно організувати та здійснити науково-дослідні проекти.

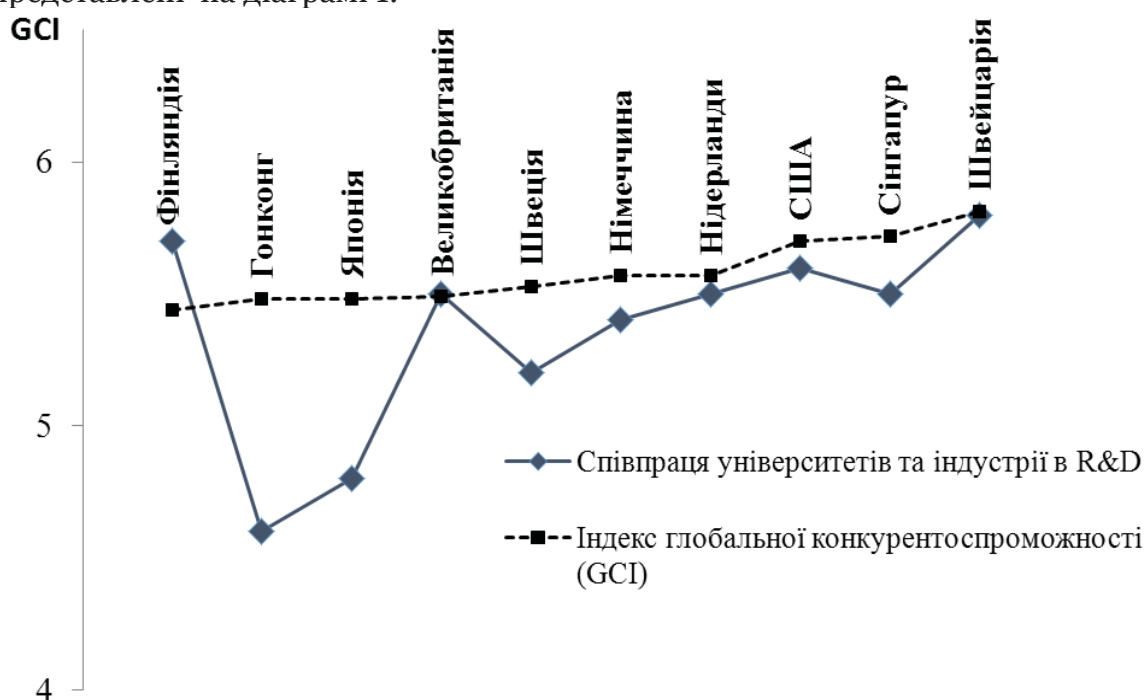
Отже, модель управління науково-дослідною роботою визначає перебіг процесу дослідження та його результативність. Але й на рівні самого закладу освіти є певна специфіка щодо менеджменту діяльності закладу. Важливою є не тільки відповідна державна нормативно-правова база діяльності установ освіти та науки, але й усталені традиції управління та організації дослідницької діяльності. Усталена роками ієрархія організації управління освітнім процесом також нерідко стає неусувною перешкодою інноваційного розвитку науково-дослідної установи. Це не проста проблема. Адже, з одного боку рух інновацій необхідний та незворотній в суспільній практиці, а з іншого – не всі інновації є корисними для системи освіти і суспільства в цілому. Тому питання організації науково-дослідної роботи лежить у площині її фахового, компетентного виміру. Саме недоліки професійної підготовки до управління науково-дослідною діяльністю є основним джерелом низької результативності показників цієї сфери. Тобто проблемою є не відсутність наукових досліджень у вітчизняних закладах освіти, а відсутність ефективної стратегії організації, інвестицій та презентації результатів дослідницької роботи. Також суттєвою проблемою української науки є її ізолюваність від реальної практики виробництва та ринкових відносин. Іншими словами, українські вчені, як правило, мають низький рівень фінансової грамотності та вміють “монетизувати” свої винаходи та розробки.

Проголошена інтеграція української системи освіти та науки до європейського освітнього простору неможлива без адаптації наукової складової до стратегій організації дослідницької діяльності в розвинених країнах. Для реалізації цієї мети необхідно враховувати наявні техніки управління якістю освіти та науки відповідно до критеріїв та показників, що визначають рейтинг закладу освіти. Як відомо, існує кілька міжнародних рейтингових методик оцінювання ефективності діяльності закладу освіти. Найвпливовіші з них QS-рейтинг [13] та Шанхайський рейтинг [13].

Для формування QS-рейтингу враховують наступні показники: “індекс академічної репутації; індекс репутації серед роботодавців; співвідношення чисельності професорсько-викладацького складу та студентів; індекс цитування наукових статей викладацького складу в наукометричних базах у відношенні до чисельності викладацького складу; частина іноземних викладачів у відношенні до чисельності викладацького складу (за еквівалентом повної ставки); частина іноземних студентів відносно чисельності учнів (програми повного циклу навчання)” [13].

Шанхайський рейтинг складають на основі таких чинників: “кількість статей, опублікованих в Nature або Science; число цитованих публікацій (показник цитованості SCIE – Science Citation Index - Expanded і SSCI - Social Science Citation Index); число викладачів, які отримали Нобелівську або Філдсівську премії; число публікацій цитованих у наукових виданнях; число випускників ВНЗ, які одержали Нобелівську або Філдсівську премії; співвідношення наведених вище показників до чисельності персоналу закладу освіти” [13].

Відомо, що процеси інтеграції української системи освіти до світового освітнього простору зумовлюють зростання конкуренції з боку закладів освіти інших країн. Так, за інформацією аналітичного центру CEDOS [9 с. 226], у 2016-2017 навчальному році у закладах освіти інших країн навчалися приблизно 60 тис. українських студентів. І з кожним роком ця чисельність зростає. Тому вітчизняний простір освіти та науки потребує зваженої політики та просвітницької діяльності щодо залучення приватних інвестицій в дослідницьку діяльність, доцільної фінансової підтримки досліджень з боку державних установ, участь України в міжнародних науково-освітніх проектах (Horizon 2020, Erasmus+). Це дозволить зменшити прірву між наукою, освітою та виробництвом в нашій державі та зміцнити позиції вітчизняної науки у світових рейтингах. Саме така кореляція є запорукою успішності закладу освіти на світовому ринку освітніх послуг, що доводять показники, представлені на діаграмі 1.

Діаграма 1. Зв'язок між індексом, що характеризує співпрацю університетів та промисловості у наукових дослідженнях R&D, та індексом глобальної конкурентоспроможності (GCI) [9, с. 227]

Отже, проблема організації науково-дослідної роботи передбачає не тільки змістовний та управлінський компонент, але й проблему презентації результатів дослідження. Саме відсутність належного оприлюднення результатів дослідницької роботи створює хибне уявлення про брак результатів наукових досліджень. Тому вважаємо доречним створення національних наукометричних баз відповідно до окремих фахових досліджень.

Висновки. Український освітньо-науковий простір потерпає від застарілої та малоефективної централізованої моделі адміністрування та управління. Тому основою вадою є навіть не відсутність фінансування та інвестицій, а їх нерациональне використання. І тому саме проблема якісного менеджменту освітньо-наукової сфери потребує вдосконалення та фаховості в

реалізації. Правильна стратегія управління науково-дослідною діяльністю закладу освіти дає можливість підвищити загальний рівень якості надання освітніх послуг, налагодити зв'язки із роботодавцями та основними стейкхолдерами освіти в регіоні або країні в цілому, залучити необхідні інвестиції в науково-дослідну сферу та зміцнити позиції закладу освіти в національному та світових рейтингах успішності.

Список використаних джерел:

1. Верховна рада України, 2006. 'Наказ МОН України від 01.06.2006. № 422 «Щодо Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації»'. Доступно : <[http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1197->](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1197-) [Дата звернення 07 Жовтня 2019].
2. Геец, В., 2005. 'Социально-экономические трансформации при переходе к экономике знаний', *Социально-экономические проблемы информационного общества*, Сумы : ИТД «Университетская книга», С. 16–33.
3. Дороніна, ОА., 2017. 'Роль наукової діяльності студента у формуванні фахових компетенцій. Економіка інформаційної сфери: формування спеціально-наукового категоріального апарату', *Наука та інновації*, Т. 13, № 3, С. 5–21.
4. Жук, ЛВ., 2016. 'Наукові дослідження у вищих навчальних закладах : Закон від 26.11.2015 № 848-VIII України «Про наукову і науково-технічну діяльність»', *Голос України*, № 6, С. 626–639.
5. Згуровський, М., 2016. 'Технологічне передбачення економіки України на середньостроковому (до 2020 р.) і довгостроковому (до 2030 р.) часових горизонтах (за матеріалами наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 4 листопада 2015 р.)', *Вісник НАН України*, № 1, С. 57–68.
6. Кущерець, В., 2019. 'Компетенції сучасного фахівця в сфері економіки. До суспільства знань', Доступно : <[http://znannya.org.ua/index.php/arkhiv/66-nauka-arkhiv/361->](http://znannya.org.ua/index.php/arkhiv/66-nauka-arkhiv/361-) [Дата звернення 11 Жовтня 2019].
7. Муравицька, Г., 2015. 'Інформація як стратегічний ресурс організації науково-дослідного процесу', *Науковий вісник*, Вип. 15 "Демократичне врядування", С.122-137.
8. Павельєва, ТЮ., 2012. 'Научные школы в системе науки : философский анализ : автореферат диссертации ... д-ра философских наук', М. : Янус-К, 51 с.
9. Рак, Н., 2009. 'Економіка знань : сутність та фактори управління знаннями', *Регіональна економіка*, № 3, С. 224–232.
10. Світовий банк, 2017. 'Навички для сучасної України. Міжнародний банк реконструкції та розвитку', *Світовий банк*, 124 с.
11. Amabile, ТМ., 1983. 'The social psychology of creativity : A componential conceptualization', *Journal of personality and social psychology*, Т. 45, № 2, Р. 357-377.
12. Naumenko, ОМ., 2010. 'Methods of organization of scientific researches in the conditions of introduction of computer oriented facilities of studies', *Information Technologies and Learning Tools*, Т. 20, № 6. Available at : <<https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/395/346>> [Accessed 14 October 2019].
13. Schwab, К., 2017. 'The Global Competitiveness Report 2016–2017', *The Future of Jobs*, Available at : <http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf> [Accessed 17 October 2019].

References:

1. Verkhovna rada Ukrayiny, 2006. 'Nakaz MON Ukrayiny vid 01.06.2006. № 422 «Shchodo Polozhennya pro orhanizatsiyu naukovoyi, naukovo-tekhnichnoyi

- diyal'nosti u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh III-IV rivniv akredytatsiyi» (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine from 01.06.2006. № 422 “Regarding the Regulations on the Organization of Scientific, Scientific and Technical Activities in Higher Educational Institutions of III-IV Accreditation Levels”). Dostupno : <[http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1197->](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1197-) [Data zvernennya 07 Zhovtnya 2019].
2. Geyets, V., 2005. ‘Sotsial'no-ekonomicheskoye transformatsii pri perekhode k ekonomike znaniy (Socio-Economic Transformations in the Transition to a Knowledge Economy)’, *Sotsial'no-ekonomicheskoye problemy informatsionnogo obshchestva*, Sumy : ITD «Universitetskaya kniga», S. 16–33.
 3. Doronina, OA., 2017. ‘Rol' naukovoyi diyal'nosti studenta u formuvanni fakhovykh kompetentsiy. Ekonomika informatsynoyi sfery: formuvannya spetsial'no-naukovoho katehorial'noho aparatu (The Role of Student's Scientific Activity in the Formation of Professional Competences. Economics of Information Sphere : Formation of a Special Scientific Categorical Apparatus)’, *Nauka ta innovatsiyi*, T. 13, № 3, S. 5–21.
 4. Zhuk, LV., 2016. ‘Naukovi doslidzhennya u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh : Zakon vid 26.11.2015 № 848-VIII Ukrayiny «Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diyal'nist'» (Scientific Research in Higher Education Institutions : Law of November 8, 2015 № 848-VIII of Ukraine "On Scientific and Scientific and Technical Activities")’, *Holos Ukrayiny*, № 6, C. 626-639.
 5. Zhurovs'kyy, M., 2016. ‘Tekhnolohichne peredbachennya ekonomiky Ukrayiny na seredn'ostrokovomu (do 2020 r.) i dovhostrokovomu (do 2030 r.) chasovykh horyzontakh (za materialamy naukovoyi dopovidi na zasidanni Prezydiyi NAN Ukrayiny 4 lystopada 2015 r.) (Technological Forecasting of the Economy of Ukraine in the Medium-Term (until 2020) and Long-Term (until 2030) Time Horizons (According to the Scientific Report at the Meeting of the Presidium of the NAS of Ukraine on November 4, 2015))’, *Visnyk NAN Ukrayiny*, № 1, S. 57-68.
 6. Kusherets', V., 2019. ‘Kompetentsiy suchasnoho fakhivtsya v sferi ekonomiky. Do suspil'stva znan' (Competencies of the Modern Specialist in the Field of Economy. Towards a Knowledge Society)’, Dostupno : <[http://znannya.org.ua/index.php/arkhiv/66-nauka-arkhiv/361->](http://znannya.org.ua/index.php/arkhiv/66-nauka-arkhiv/361-) [Data zvernennya 11 Zhovtnya 2019].
 7. Muravyts'ka, H., 2015. ‘Informatsiya yak stratehichnyy resurs orhanizatsiyi naukovodoslidnoho protsesu (Information as a Strategic Resource for the Organization of the Research Process)’, *Naukovyy visnyk*, Vyp. 15 “Demokratychno vryaduvannya”, S.122-137.
 8. Pavel'yeva, TYU., 2012. ‘Nauchnyye shkoly v sisteme nauki : filosofskiy analiz : avtoreferat dissertatsii ... d-ra filosofskikh nauk (Scientific Schools in the System of Science : Philosophical Analysis : Abstract of the Dissertation of the Doctor of Philosophical Sciences)’, M. : Yanus-K, 51 s.
 9. Rak, N., 2009. ‘Ekonomika znan' : sutnist' ta faktory upravlinnya znannyamy (Knowledge Economy : The Essence and Factors of Knowledge Management)’, *Rehional'na ekonomika*, № 3, C. 224–232.
 10. Svitovyy bank, 2017. ‘Navychky dlya suchasnoyi Ukrayiny. Mizhnarodnyy bank rekonstruktsiyi ta rozvytku (Skills for Modern Ukraine. International Bank for Reconstruction and Development)’, *Svitovyy bank*, 124 s.
 11. Amabile, TM., 1983. ‘The social psychology of creativity : A componential conceptualization’, *Journal of personality and social psychology*, T. 45, № 2, P. 357-377.
 12. Naumenko, OM., 2010. ‘Methods of organization of scientific researches in the conditions of introduction of computer oriented facilities of studies’, *Information Technologies and Learning Tools*, T. 20, № 6. Available at : <<https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/395/346>> [Accessed 14 October 2019].

13. Schwab, K., 2017. 'The Global Competitiveness Report 2016–2017', *The Future of Jobs*, Available at : <http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf> [Accessed 17 October 2019].

УДК 316.43

**СТУДЕНТСЬКА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК
ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

*STUDENT ACADEMIC MOBILITY AS THE PROBLEM OF UKRAINIAN
HIGHER EDUCATION*

М. М. Кибальчук

Магістрант НПУ імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник – професор Свириденко Д.Б.

Актуальність дослідження. Українська система вищої освіти перебуває у стані реалізації положень, які сприятимуть ефективній інтеграції України до простру вищої освіти Європи (*European Higher Education Area*). Студентська академічна мобільність є одним із принципів, реалізація яких є невід'ємною складовою зазначеної стратегії. Існує потреба в узагальненні проблемного поля та пошуку шляхів ефективної реалізації зазначеного принципу у реальну практику вищої освіти України.

Постановка проблеми. Автор виходить із ідеї, що ефективні стратегії модернізації вищої освіти мають враховувати потребу у забезпеченні реалізації принципу академічної мобільності. Даний принцип є одним із ключових, виходячи із тексту Великої Хартії Університетів, Болонської Декларації тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних авторів, досліджувана проблема розглядалась наступними авторами: С. Бакою, О. Кивлюк, Г. Корчовою, Т. Костюк, О. Максимович, Л. Савенковою, Д. Свириденком та ін. Для дослідження продуктивним був аналіз

Urgency of the research. The Ukrainian higher education system is in the process of implementing provisions that will facilitate the effective integration of Ukraine into the European Higher Education Area. Students' academic mobility is one of the principles whose implementation is an integral part of this strategy. There is a need for generalizing the problematic field and finding ways to effectively implement this principle into real higher education practice in Ukraine.

Target setting. The author proceeds from the idea that effective strategies for the modernization of higher education should take into account the need to ensure the implementation of the principle of academic mobility. This principle is one of the key principles, based on the text of the Grand Charter of the Universities, the Bologna Declaration and so on.

Actual scientific researches and issues analysis. Among the domestic authors, the studied problem was considered by the following authors: S. Baka, O. Kyvliuk, G. Korchova, T. Kostyuk, O. Maksimovich, L. Savenkova, D. Svyrydenko, and others. The analysis of the works of